

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนเลี้ยงไก่เนื้อ ในระบบโรงเรือนปิดในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 จากสำนักสัตวศาสตร์และสุขอนามัยที่ 5 รวมถึงศึกษาปัญหาที่พบโดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดในจังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานฟาร์ม เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2547 จากสำนักสัตวศาสตร์และสุขอนามัยที่ 5 ที่มีจำนวนโรงเรือนเพียง 1 หลังต่อฟาร์ม ได้แก่เกษตรกรจำนวน 108 ราย แบ่งเป็นฟาร์มขนาดเล็ก 46 ราย ฟาร์มขนาดใหญ่ 49 ราย และไม่ระบุขนาด 13 ราย (ภาคผนวก ก ตารางที่ 3)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับวันที่ที่เริ่มเลี้ยงไก่และวันที่คาดว่าจะจับไก่ขายได้ พบว่าในช่วงวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2548 มีจำนวนสูงสุดเป็นจำนวน 20 รายจากประชากร 108 ราย ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษากลุ่มตัวอย่างนี้ในงานวิจัย ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างและวิธีการเลือกตัวอย่างไม่มีการสุ่ม

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่มีการเลี้ยงไก่เนื้อในช่วง 4 เดือนที่มีจำนวนการเลี้ยงมากที่สุดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 30 เมษายน พ.ศ.2548 เพื่อให้ได้ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนที่มีความแปรผันของค่าของเงินน้อยที่สุด ดังนั้นจึงได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 20 ราย

1.2.2 วิธีการเลือกตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง คือเป็นเกษตรกรที่มีช่วงวันที่เลี้ยงไก่ภายในระยะเวลาที่กำหนด เนื่องจากมีระยะเวลาการเลี้ยงอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ราคาขายไก่เนื้อ ต้นทุนการเลี้ยงไก่เนื้อ รวมถึงสภาพอากาศและสภาวะโรคระบาด จะมีความผันแปรน้อยที่สุด จากกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย สามารถแบ่งกลุ่มได้ตามขนาดของฟาร์ม เป็นฟาร์มขนาดเล็ก 4 ราย และฟาร์มขนาดใหญ่ 16 ราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยดังนี้

2.1 วิธีการสร้างแบบสอบถาม

2.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา เป็นคำถามที่มีหลายตัวเลือกและคำถามปลายเปิดโดยวางแนวคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบและแบบเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลต้นทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิด โดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลผลตอบแทนการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิด โดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่มีต่อการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิด โดยมีลักษณะคำถามเป็นคำถามแบบตอบรับและปฏิเสธ

2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

2.2.1 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ได้แก่นักวิชาการทางเกษตร เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์

2.2.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทำการทดสอบความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษา โดยการนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นขั้นตอนดังนี้

3.1 ติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 รายที่เชียงใหม่

3.2 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 20 ชุด ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 30 เมษายน 2548 รวมเป็นระยะเวลา 119 วัน เพื่อให้ได้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างครบถ้วนทั้ง 20 ราย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีวันเริ่มเลี้ยงไก่เนื้อไม่พร้อมกันและในการเลี้ยงไก่เนื้อแต่ละรุ่นจะใช้ระยะเวลาประมาณ 60 วันต่อการเลี้ยง

3.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว จะทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของการตอบแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลจะจำแนกตามขนาดฟาร์ม โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ข้อดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไป

วิเคราะห์ถึงอายุ เพศ ระดับความรู้และประสบการณ์ในการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้ตารางแจกแจงความถี่และการคำนวณร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ต้นทุนการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิด

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาต้นทุนการเลี้ยงไก่เนื้อจำแนกตามขนาดของฟาร์มเลี้ยงไก่เป็นฟาร์มขนาดเล็กและฟาร์มขนาดใหญ่ โดยการวิเคราะห์ต้นทุนสามารถจำแนกออกเป็น 2 แบบคือ

4.2.1 จำแนกตามพฤติกรรมของต้นทุน

- 1) ต้นทุนคงที่ ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาของโรงเรือนและอุปกรณ์ และ ค่าดอกเบี้ยเงินกู้
- 2) ต้นทุนผันแปร ได้แก่ ค่าลูกไก่ ค่าอาหารไก่ ค่าวัคซีน/เวชภัณฑ์ ค่าแรง ในการเลี้ยงไก่ ค่าแรงในการจับไก่ขาย ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุสำหรับปูพื้นคอก ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

4.2.2 จำแนกตามต้นทุนการผลิตและไม่เกี่ยวกับการผลิต

- 1) ต้นทุนการผลิต
 - (1) วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ค่าลูกไก่ ค่าอาหารไก่ ค่าวัคซีนและเวชภัณฑ์
 - (2) ค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าแรงในการเลี้ยงไก่
 - (3) ค่าใช้จ่ายการผลิต ได้แก่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุปูพื้นคอก ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ ค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการผลิต
- 2) ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวกับการผลิต ได้แก่ ค่าแรงในการจับไก่ขาย

4.3 การวิเคราะห์ผลตอบแทนการเลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรือนปิด

4.3.1 รายได้ทั้งหมดต่อรุ่นการเลี้ยง

รายได้ทั้งหมดต่อรุ่นการเลี้ยง คือผลรวมของรายได้จากการขายไก่เนื้อ รายได้จากการขายมูลไก่ และรายได้อื่นๆ เช่น รายได้จากการขายอุปกรณ์ชำรุดจากการเลี้ยงไก่เนื้อ เป็นต้น

4.3.2 กำไรสุทธิ

กำไรสุทธิจากการเลี้ยงไก่เนื้อคำนวณได้ดังนี้

กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมดต่อรุ่น - ค่าใช้จ่ายรวมต่อรุ่น

4.3.3 อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน

คำนวณอัตราส่วนโดยเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิต่อรุ่นกับเงินลงทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อ ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้วัดผลตอบแทนที่นิยมใช้กัน เพราะเป็นวิธีที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของกำไรสุทธิต่อรุ่นกับเงินลงทุนในการเลี้ยงไก่เนื้อ โดยสามารถนำไปใช้เปรียบเทียบกันได้ไม่ว่าผลตอบแทนนั้นจะเป็นผลตอบแทนของการเลี้ยงไก่เนื้อของฟาร์มขนาดเท่ากันหรือต่างกัน

4.3.4 ระยะเวลาคืนทุน

ในเลี้ยงไก่เนื้อในแต่ละรุ่นการเลี้ยง ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงประมาณ 60 วัน การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน จะเป็นการคำนวณว่าผู้ลงทุนจะต้องใช้ระยะเวลากี่รุ่นการเลี้ยง จึงจะได้รับเงินลงทุนทั้งหมดกลับคืนมา

4.3.5 อัตรากำไรสุทธิ

คำนวณอัตราส่วนโดยเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับรายได้ทั้งหมด

4.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลและประเด็นปัญหาต่างๆ ที่กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อในระบบโรงเรียนปศุในจังหวัดเชียงใหม่ประสบอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหามาใช้ตารางแจกแจงความถี่และการคำนวณร้อยละ